

МЕТОДИЧНА РОБОТА У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ

В статье раскрыты основные формы методической работы школы, содействующие развитию творческого стиля деятельности педагога.

The article deals with the main forms of methodic work of school which help to develop creative style of teachers' activity.

Спрямованість сучасної школи на розвиток творчого стилю діяльності вчителя примушує по іншому дивитися на якість підготовки вчителя та можливість використання різноманітних форм методичної роботи у розвитку творчої діяльності вчителів. Володіння вчителем творчим стилем діяльності є одним з важливих показників його професіоналізму.

Сьогодні потрібен не простий виконавець професійних функцій, а педагог, який вміє:

- розпізнавати та вирішувати різноманітні проблеми;
- розвивати у себе та у своїх учнів творче мислення;
- ставити педагогічні цілі та визначати їх за ступенем значності;
- вміти аналізувати свою діяльність;
- здійснювати пошук оптимальних способів діяльності, які б стимулювали творчий стиль діяльності.

Школі потрібен такий вчитель, який міг би спрямовувати зусилля школярів на усвідомлене навчання, розроблення способів самостійної роботи, організації пізнавальної діяльності.

Організовувати процес навчання, основою якого є творча діяльність, під силу тільки вчителю, який має творчий

стиль діяльності. Задача методичного об'єднання полягає в тому, щоб забезпечити умови, які б стимулювали розвиток цього показника професіоналізму. За словами С.Гончаренко, педагогічний стиль – своєрідний “почерк”, певна манера педагогічної діяльності, яка притаманна кожному вчителю. Поділяючи його думку про особистий “почерк” діяльності, Л.В.Кондрашова вважає, що причиною недостатньо високого рівня професіоналізму є недостатній розвиток творчого стилю діяльності у ВНЗ.

Творчий стиль діяльності педагога неможливо уявити без вміння моделювати результати педагогічних дій, планувати дії й поведінку учнів, визначати характер та зміст діяльності у відповідності з метою педагогічної роботи. Саме розвиток таких якостей педагога в умовах методичної роботи визначає розвиток творчого стилю діяльності.

Аналіз шкільної практики доводить, що одним зі способів розвитку творчого стилю діяльності педагога може стати організована певним чином шкільна методична робота. Тому тільки у межах методичної роботи на шкільному рівні об'єднуються теоретичні надбання учителя та його практичний педагогічний досвід, колективна методична робота й самоосвітня діяльність, науково-методичний пошук та повсякденна взаємодія педагога й учня.

Як зазначає Л.В.Кондрашова, без оновлення змістовної та організаційної сторони шкільної методичної роботи не можна говорити про умови розвитку педагогічного професіоналізму [Кондрашова Л.В. Гуманізація учебно-воспитательного процесса школы: история, теория, поиски. – Кривой Рог: КГПУ, 1996. – С.46-47].

Для того, щоб проблема розвитку творчого стилю діяльності педагога стала однією з пріоритетних – зміст та методи проведення методичних заходів спрямовуються на її вирішення.

Таким чином шкільна методична робота може сприяти розвитку творчого стилю діяльності педагога, у тому разі, коли методисти будуть планувати наперед програму та план своєї роботи.

Констатууючий експеримент, проведений у Нікопольській СШ №5 у вигляді нової форми методичної роботи – аукціон ідей за темою “Від творчої роботи методичного об’єднання до творчої роботи вчителя” показав, що вчителі серед різноманітних форм виділяють такі як: педагогічна та літературна виставка, проблемний семінар, науково-практична конференція, педагогічне читання та інші.

Але на їхню думку самими практичними та діючими є:

- методична виставка,
- проблемний семінар,
- семінари-практикуми.

Серед опитаних вчителів 70% віддали перевагу проведенню методичної виставки, бо є можливість ознайомитися з методичним досвідом у плануванні, організації та проведенні різних типів уроків, заходів, новими технологіями навчального та виховного процесу, ефективним використанням ТСО та наочності.

65% вчителів відмітили, що велику роль у формуванні творчого стилю діяльності має проблемний семінар.

64% вважають, що важливою формою є семінари-практикуми. Ця форма поглиблює методичну підготовку, поширює кругозір вчителя, озброює його навичками самостійної роботи.

Шкільне методичне об’єднання залишається для педагогів провідною формою підвищення фахового рівня. Тільки завдяки методичним об’єднанням відбувається розповсюдження передового педагогічного досвіду, оцінка нових навчально-виховних технологій, координація самоосвіти вчителів, вирішуються питання методичного контролю. Тому, результативність розвитку творчого стилю

діяльності залежить від того, на якому ступені у роботі шкільних методичних об'єднань висвітлюються питання налагодження гуманістичних відношень між вчителем та учнями.

Заслуговує уваги досвід роботи міського методичного об'єднання вчителів початкових класів, яке працює над проблемою творчої роботи вчителів, та проводиться низка методичних заходів, спрямованих на підвищення обізнаності вчителів з питання творчої педагогічної взаємодії, адекватності оцінювання навчальної діяльності учнів, етики педагогічного спілкування.

Необхідно зазначити, що зусилля, спрямовані на вирішення цієї проблеми, майже зводиться нанівець через відсутність єдиної системи методичних дій, спрямованих на розвиток творчого стилю діяльності вчителя.

Вважаємо, що така система повинна передбачати проведення діагностики особистих якостей вчителя (рівень комунікабельності, характер установок у спілкуванні та взаємодії тощо), планування та проведення теоретичної та практичної роботи з розвитку творчого стилю діяльності вчителя. Звичайно, ця система повинна діяти тоді, коли проблема розвитку творчого стилю діяльності вчителя визначена педагогічною радою школи як пріоритетна.

Шкільні методичні заходи спрямовані на розвиток теоретичної обізнаності вчителів щодо способів розвитку творчого стилю діяльності педагога, показників оцінювання рівня його розвитку повинна знаходити відображення у лекційних та семінарських темах, які пропонують до уваги педагогів на засіданнях методичних об'єднань, у рекомендаціях відносно використання психолого-педагогічних джерел, під час організації індивідуального методичного консультування, проведення методичних нарад.

Важливою формою методичної роботи залишається проведення відкритих уроків. У спектрі розвитку творчого

стилю діяльності педагога важливо, щоб під час аналізу уроку враховувалася не тільки ефективність використаних дидактичних прийомів, способи передачі та відтворення інформації, але й форми педагогічного впливу, мовна активність учнів, глибина суджень, загальний психологічний клімат уроку.

Ефективним способом розвитку творчого стилю діяльності є використання комунікативно-лінгвістичних, ділових та рольових ігор, елементів творчої діяльності. Відображення фрагментів навчально-виховної роботи у мимовільному ігровому середовищі дає можливість вчителю відчувати себе розкутим, впевненим у своїх поглядах, діях та вчинках, окрім того у спеціально створеній ігровій ситуації педагог експериментально перевіряє власні педагогічні винаходи, вперше ніж використати їх у практичній роботі з дітьми.

Відомо, що у методичній роботі використовується: “програма-мінімум” з підвищення професіоналізму вчителя та “програма-максимум” з забезпечення якості знань учнів. Тому учнівська оригінальність та нестандартність мислення, вміння спостерігати, аналізувати, вільно висловлювати свої думки - це безпосередньо наслідок розвитку творчого стилю діяльності вчителя, підсумок його зусиль, спрямованих на її вдосконалення.

У сучасних умовах формування загальнолюдських цінностей школа має стати джерелом розвитку нових поколінь.

Основна мета методичної роботи – це розвиток творчого стилю діяльності педагога.

При цьому робота методистів повинна бути не епізодичною, а системною.

Методичні виставки, проблемні семінари, семінари-практикуми, школи професіоналізму повинні стати активними формами методичної роботи.